

ĆWICZENIA III

TERRORYZM MIĘDZYNARODOWY JAKO ZAGROŻENIE DLA WSPÓŁCZESNYCH PAŃSTW

POJĘCIE TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Terroryzm:

- jedna z form przemocy politycznej
- politycznie motywowana przemoc skierowana przeciw celom niewalczącym lub symbolicznym w celu przekazania komunikatu szerszej widowni/widowniom
- ‚terroryzm to wywołująca lęk metoda powtarzalnych aktów przemocy, motywowana politycznie, stosowana przeciwko celom niewalczącym przez działające w (pół)utajnieniu jednostki, grupy lub aktorów państwowych gdzie, w odróżnieniu od innych form przemocy politycznej, bezpośredni cel ataku nie jest celem głównym’ A.Schmid
- forma manipulacji psychologicznej, przemoc komunikacji.

terrorysta-ofiara-audytorium

audytorium: obiekt terroru, żądań, uwagi

POJĘCIE TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Terroryzm:

- strategia asymetryczna- ,broń słabych'
- ,wojna percepcji'; ,wojna narracji'

Brak powszechnie akceptowanej i obowiązującej definicji terroryzmu. Pomieszanie pojęć, definicje enumeratywne itd.

Terroryzm: zjawisko złożone, zmienne, dynamiczne. Należy je rozpatrywać w kontekście określonej rzeczywistości politycznej i społecznej (politycznego układu sił, ideologii, określonej narracji historycznej itd.)

POJĘCIE TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Rola ideologii:

- siła sprawcza aktów terrorystycznych, podstawa działalności organizacji terrorystycznej (nawoływanie za pomocą przemocy do określonego zachowania audytorium, często ideologicznego wroga)
- Narodna Wola: *„działalność terrorystyczna (...) ma na celu podważenie fascynacji potęgą władzy, nieustające demonstrowanie możliwości walki przeciw rządowi, podnoszenie w ten sposób rewolucyjnego ducha w narodzie i jego wiary w powodzenie sprawy, a wreszcie zorganizowanie sił zdolnych do prowadzenia walki”*
- Hamas: *„[...] Nie ma rozwiązania problemu palestyńskiego poza dżihadem.”*

POJĘCIE TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Historia i kontekst

Koncepcja ,fal' terroryzmu- D. Rapoport

- ,cykl aktywności w danym okresie, charakteryzowany przez fale ekspansji i kurczenia się. Kluczową cechą jest tutaj międzynarodowy charakter, podobne rodzaje aktywności występują w kilku krajach, napędzane przez tą samą dominującą energię (...)'

Fala pierwsza: początek w Rosji 1879r, aż do wybuchu I WŚ (anarchistyczna)

Fala druga: początek w Irlandii Północnej po I WŚ aż do lat 70tych (antykolonialna)

Faza trzecia: koniec lat 60tych- ostatnia dekada XX w (nowolewicowa)

Fala czwarta: od roku 1979 do teraz (era dżihadu)

POJĘCIE TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Ewolucja terroryzmu, bo takie zjawiska jak:

- globalizacja
- wyłonienie się silnych aktorów transnarodowych,
- osłabienie państw, fenomen państw upadłych
- błyskawiczny rozwój wiedzy i technologii

Konsekwencjami tych mechanizmów są m.in eskalacja zderzeń międzycywilizacyjnych, problemy surowcowe, świadomość nierównomierności rozwoju, widoczne asymetrie na scenie międzynarodowej.

Terroryzm często staje się najbardziej skutecznym narzędziem w sytuacji asymetrii potencjałów. Z drugiej strony ma też wpływ na kształt i funkcjonowanie ładu międzynarodowego

POJĘCIE TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Źródła terroryzmu:

- polityka wewnętrzna państwa
- zagrożenia zewnętrzne
- ideologia (terroryzm lewacki, skrajnie prawicowy)
- kwestie religijne (ruchy fundamentalistyczne)
- ekologia (skrajne ugrupowania zielonych)

Przyczyny terroryzmu:

- walka o prawo do samostanowienia
- walka o strefy wpływów
- chęć wprowadzenia zmian, na które nie ma przyzwolenia społecznego
- chęć zaistnienia w mediach
- działalność „kaznodziejska” itd.

POJĘCIE TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Dawniej znaczenie terroryzmu jako siły sprawczej zmian- niewielkie. Terrorysty dążyli do tego, by móc uczestniczyć w istniejącym systemie międzynarodowym.

Współcześnie- terrorystom zależy raczej na przebudowie tego systemu.

„Wojna terrorystyczna”- prowadzona na całym świecie, bez jakichkolwiek samoograniczeń w doborze ofiar.

Często wykorzystywane środki i zasoby przeciwnika, jego cechy czy predyspozycje (uzależnienie od globalnego systemu gospodarczego, od systemów informatycznych, od mediów, prawne i moralne samoograniczenia, itd)

POJĘCIE NOWEGO TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Russel D. Howard:

- nowy terroryzm jest bardziej zabójczy
- terroryści aktorami niepaństwowymi (transnarodowe grupy mające globalny zasięg działania i globalne aspiracje)
- lepszy system finansowania grup terrorystycznych, bardziej zdywersyfikowany
- terroryści są lepiej wykształceni, bardziej „profesjonalni”, lepiej wyposażeni, motywowani głównie względami religijnymi
- grupy terrorystyczne są trudniejsze do rozpracowania
- większy dostęp do broni masowego rażenia

POJĘCIE NOWEGO TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Cechy terroryzmu ponowoczesnego

- audytorium staje się celem
- zjawisko umiędzynarodowienia się terroryzmu,
- usprawiedliwianie terroryzmu ze względów religijnych
- terroryzm staje się strategią polityczno-militarną
- zjawisko indywidualizacji terroru
- sakralizacja terroru
- rozszerzona definicja wroga

POJĘCIE NOWEGO TERRORYZMU MIĘDZYNARODOWEGO

Cechy terroryzmu ponowoczesnego

- audytorium staje się celem
- zjawisko umiędzynarodowienia się terroryzmu,
- usprawiedliwianie terroryzmu ze względów religijnych
- terroryzm staje się strategią polityczno-militarną
- zjawisko indywidualizacji terroru
- sakralizacja terroru
- rozszerzona definicja wroga